Rocznik IV (1922) Września, czwartek, dnia 13-go lipca 1922 Numer pojedyńczy 10 mk.

Orędownik Wrzesiński

Wychodzi trzy razy tygodniowo i to co wtorek, czwartek i sobotę prócz dni świątecznych

Nakład i druk A. Prądzyńskiego Odpowiedzialny za część nieurzędową Andrzej Prądzyński we Wrześni

Organ urzędowy na powiat Wrzesiński

ABONAMENT: (na poczcie lub w administracji) kwartalnie 300 mk. : miesięcznie 100 mk.

№ 81

OGŁOSZENIA: za miejsce jedno-łamowe jeden milimetr w wyż 10,— mk. Telefonu № 389

Dział urzędowy

Następujące osoby zamierzają na stałe opuścić terytorjum Polski:

krawiec Sasse Alwin z fam., Miłosław,
posiedz. domu Zimmer Emma z fam., Strzałkowo,
maszynista Gerlach Wilhelm z fam., Strzałkowo,
gospodarz Wolff Augustyn z fam., Kornaty,
gospodarz Derwanz Fryderyk z fam., Brudzewo,
kupiec Radziejewski Luis z fam., Miłosław,
Behnke Klara, Babin.

Września, dnia 10 lipca 1922 r.
P. III. **Starosta.** Charkiewicz.

Mimo zamknięcia granic i mimo wszelkich zakazów wywozu zdarzają się dość częste wypadki przemycania materjału rzeźnego z Polski do Niemiec pod pozorem aprowizacji Sląska Górnego.

Aby temu zapobiedz wydał Pan Wojewoda w Poznaniu zarządzenie, by o każdorazowym transporcie bydła do Gdańska i Górnego Sląska zawiadomiono telegraficznie Nadzwyczajny Komisarjat do Walki z Drożyzną.

Podając powyższe do ogólnej wiadomości zaznaczam, że nad wykonaniem wspomnianego powyżej polecenia Pana Wojewody winne baczyć podległe mi organa policyjne, które w tej sprawie otrzymały odpowiednie instrukcje.

Września, dnia 11 lipca 1922 r.
L. dz. 6104/22 I. **Starosta.** Charkiewicz.

Dotyczy wywozu jaj za granicę

Województwo Poznańskie (Wydział Przemysłowo-Handlowy) wydawać będzie poświadczenia uprawniające do uzyskania w Głównym Urzędzie Przywozu i Wywozu w Warszawie pozwolenia na wywóz jaj za granicę tylko takim firmom handlowym, które:

1. Posiadają siedzibę (urządzenie techniczne) na obszarze Województwa Poznańskiego,
2. Uczyniły zadość postanowieniom § 14 ordynacji procederowej o ogłoszeniu procederu u kompetentnej władzy i otrzymały od niej potwierdzenie ogłoszenia w myśl § 15 ord. procederowej.
3. Przedłożą świadectwo przemysłowe na zapłacony zasadniczy podatek przemysłowy (A kategorja I) na rok 1922 w myśl ustawy z 17 grudnia 1921 (Dz. U. R. P. Nr. 2 poz. 7.)
4. Przedłożą poświadczenie Wielkopolskiej Izby Rolniczej w Poznaniu, że posiadają odpowiednie urządzenia techniczne do magazynowania, sortowania i prześwietlania jaj oraz fachowych pracowników.

Wojewoda. W z. Dr. Hempowicz.

* * *

Powyższe podaję do publicznej wiadomości.
Września, dnia 10 lipca 1922 r.
L. dz. 6356/22 I. **Starosta.** W z. Mycak Piotr, sekr. pow.

Wszystkim interesowanym mającym jakieś pretensje do osób wyprowadzających się na stałe do Niemiec przypominam powtórnie, że Starostwo nie jest instytucją regulującą sprawy te między osobami wyprowadzającemi się do Niemiec a interesentami.

Opublikowanie osób tych nastąpi w tym celu, aby interesenci w przeciągu 7 dni po ogłoszeniu załatwili swe pretensje sami.

Września, dnia 10 lipca 1922 r.
L. dz. 6354/22 I. **Starosta.** W z. Mycak Piotr, sekr. pow.

Rozporządzeniem Ministra Kolei Żelaznych ogłoszonem w dzienniku Ustaw nr. 24 z dnia 19 III 20 r., oraz postanowieniami taryfowemi zawartych w części III taryfy ogólnej na przewóz towarów, zwłoki i zwierząt oblicza się o 50% zniżone przewoźne za przewóz niżej wymienionych towarów pod warunkiem przy tych podanych a mianowicie:

1. Za posadzki z drzewa w taflach i klepkach z przeznaczeniem do budowy w kraju.
2. Za kamienie surowe łupane, kruszone, nieobrobione, kostki kamienne, brukowe, piasek, żwir, tłuczeń (szaber) z przeznaczeniem do budowy dróg bitych.

Do listu przewozowego każdej przesyłki winno być załączone świadectwo Starostwa.

Odnośne zaświadczenie otrzymać można w razie potrzeby w Starostwie pokój nr. 5.

Września, dnia 10 lipca 1922 r.
L. dz. 6355/22 I. **Starosta.** W z. Mycak Piotr, sekr. pow.

Stosownie do Uchwały Walnego Zgromadzenia Wielkopolskiego Związku Straży pożarnych w Poznaniu z dnia 30 kwietnia 1922 r., postanowiła Rada Związku na posiedzeniu dnia 11 czerwca 1922 podwyższyć składki członków na rok 1922 do wysokości:

1. od każdego członka poszczególnych straży należących do Związku rocznie po 5,— mk.
2. miasta i gminy od 1000 mieszkańców rocznie po 500 mk.
3. Powiaty od 1000 mieszkańców rocznie po 1000,— mk

Składki wpłacane być mają do Kas Zarządów Okręgowych Wielkopolskiego Związku Straży Pożarnych a to:

Okręg 1 na ręce skarbnika p. Groszkiewicza w Zaniemyślu. Okręg 2 na ręce skarbnika p. Badyny w Wronkach. Okręg 3 na ręce skarbnika p. Smoczyńskiego w Opalenicy. Okręg 4 na ręce skarbnika p. Nalewalskiego w Wągrówcu. Okręg 5 na ręce naczel. okręgu p. Kaczorka w Koronowie. Okręg 6 na ręce skarbnika p. Łapka w Inowrocławiu. Okręg 7 na ręce skarbnika p. Romanowskiego w Gnieźnie. Okręg 8 na ręce skarbnika p. Butzeka w Ostrowie. Okręg 9 na ręce skarbnika p. Stasińskiego w Jarocinie. Okręg 10 na ręce naczel. okręgu p. Wilczaka w Lesznie. Okręg 11 na ręce skarbnika p. Kowalskiego Burmistrza w Chodzieży.

Fundusze Związku są bardzo szczupłe, składają się ze składek członków, subwencji ofiarności publicznej a program i zakres pracy jest olbrzymi, wymaga znacznych funduszów i poświęcenia nietylko jednostek ale całego społeczeństwa.

Zarząd Wielkopolskiego Związku Straży pożarnych apeluje do Szan. Członków o rychłe nadsyłanie składek za rok a to celem umożliwienia rozpoczęcia pracy nad zorganizowaniem pożarnictwa i zapewnienia naszej dzielnicy należytej obrony pożarnej.

Wspólną zbiorową i karno zorganizowaną pracą zapewni się bezpieczeństwo i podniesie dobrobyt obywateli w kraju.

Łącząc strażackie pozdrowienie CZEŚĆ!
X. Rzepecki, prezes. **K. Górniak,** inspektor.

* * *

Powyższe podaję do publicznej wiadomości.
Września, dnia 10 lipca 1922 r.
L. dz. 6353/22 I. **Starosta.** W z. Mycak Piotr, sekr. pow.

Z miasta i dalszych stron

Września, dnia 12-go lipca 1922 r.

* **Zwołane zebranie** celem założenia we Wrześni oddziału Towarzystwa Powstańców i Wojaków we Wrześni zagaił senjor p. Dyrektor Wroniecki, przedstawiając cel stowarzyszenia w myśl Ustaw i Regulaminu okręgowego. Zebrani powstańcy z lat 1918/19 w liczbie 31 członków jednogłośnie zgodzili się na założenie towarzystwa. Następnie p. Prądzyński odczytał statut miejscowego towarzystwa, który z małemi zmianami przyjęto. Dla Towarzystwa ustalono nazwę „Towarzystwo Powstańców i Wojaków imienia Władysława Wewiórowskiego we Wrześni“. Po dość obszernej wymianie zdań i przeprowadzonej dyskusji, przystąpiono do wyboru zarządu tymczasowego złożonego z 5 członków i to pp. Dyr. Wronieckiego, Stan. Robakowskiego, Jana Bartkowiaka, Tadeusza Jerzykiewicza i Antoniego Frydrychowicza. Tymczasowemu temu zarządowi polecono zorganizowanie następnego zebrania za miesiąc i to na pierwszą niedzielę po 1 sierpnia (6 sierpnia) o godzinie 12 w południe w salce p. M. Trąpczyńskiego. — Już dzisiaj wzywa tymczasowy Zarząd do stawienia się wszystkich byłych powstańców. Na Zebraniu tem wybrany zostanie bez względu na ilość członków pełen Zarząd złożony w myśl przyjętych ustaw z 9 członków. — Zależy nam na tem aby Września, która tak wybitny i samodzielny udział w powstaniu wzięła, reprezentowaną była w towarzystwie jak najliczniej, dokumentując łączność i ciągłość uczuć zawsze w myśl hasła towarzystwa „Wolność“.

* **Zapowiedziany zlot „Sokoła“** okręgu gnieźnieńskiego w dniu 29 i 30 b. m. we Wrześni nakłada obowiązek obywatelski na cały powiat, by należycie z gościnnością przyjąc drużynę „Sokolą“, tę naszą przyszłość życia społeczno narodowego. Niech młodzież nasza mile wspomina przyjęcie we Wrześni. Mam mocną nadzieję, że prośbę moją wydajnie poprą pp. Ziemianie i Gospodarze z powiatu nadesłaniem pod moim adresem produktów jak chleb, masło, ser, jajka, wędliny, ciasta, owoce, mleko, maślankę, te ostatnie w sobotę późno po południu i w niedzielę rano będą przyjmowały wyznaczone druhny na dziedzińcu koszarowym przed kantyną. Ofiarodawcy będą zapisywani na listę protektorów naszego „Sokoła“. Również do wzięcia udziału w uroczystości po południowej w dniu 30 lipca liczny winni wziąć udział ci wszyscy u których serce prawego polaka bije, by dać dowód sympatji naszej ćwiczącej młodzieży. Szczególnie prosimy młodzież wiejską, by dać im zachętę do zakładania gniazd sokolich we wsiach i dworach, niechaj z pod strzechy wieśniaczej wylatują sokolątka na boisko by przysposobiać ciało i ducha do idei „Sokoła“ dla dobra Ojczyzny. Mieszkańców miasta prosimy o udekorowanie domów sztandarami. Czołem!

Milczyński,
przewodn. Komisji gospodarczej, ul. Zamkowa 37I.

Na Zlot oznaczony spodziewamy się conajmniej 600 druhów, a ponieważ dla braku słomy masowych kwater urządzić niemożna, przeto udajemy się z gorącą prośbą do szanownego Obywatelstwa aby jak najliczniej przyjmować zechcieli drużynę na kwatery. Zgłoszenia na kwatery przyjmuje druh L. Chmielnik, ul. Warszawska, do dnia 26. 7.

* **Dobry urodzaj,** jaki w tym roku mamy na czereśnie, spowodował znaczny dowóz tego słodkiego owocu na targi. Ceny jednakże są u nas dość wysokie, bo za lepsze gatunki rządają przeszło 200,— marek za funt, podczas gdy w innych miastach, jak nam donoszą, sprzedawają czereśnie od 40—80 mk. za funt.

* **Do czego sól przyczynić się może.** Sól gasi ogień w kominie. Sól w wapnie do bielenia sprawia to, że wapno przylega. Sól użyta przy zmiataniu karpetów zapobiega gnieździeniu się moli. Posypać świeżą plamę od atramentu, a plama łatwiej zejdzie. Sól z octem usuwa plamy z filiżanek od herbaty. Sól z sodą jest doskonała na użądlenie pszczół i ukąszenie pająka. Sól z wodą jest najlepszym środkiem do mycia mat i plecionek z wierzbiny. Sól rozsypana na piecu pod blaszanką do pieczenia zapobiega zapaleniu się tłuszczu, ściekającego z pieca.

— **Miłosław.** Obywatelstwo miasta Miłosławia urządza dnia 16 lipca rb., uroczysty obchód zwycięstwa z pod Grunwaldu połączony z przyjęciem G. Sląska do macierzy polskiej. Pochód do pomnika poległych z 1848 roku z odpowiednią przemową, następnie solenne nabożeństwo w kościele parafjalnym. Dalej urządzają Towarzystwa Przemysłowców i Spiewackie w Miłosławiu po południu wspólną zabawę latową w parku miłosławskim. Program wielce urozmaicony. Wymarsz o godz. 3.30 z lokalu p. J. Walczaka, ul. Sremska. Wszystkich nam życzliwych gości z miasta jakoteż i okolicy jak najuprzejmiej zapraszamy.

W imieniu Zarządów: W. Podsędek, sekretarz.

Z życia Towarzystw

— **Zebranie Tow. Kupców** odbędzie się w środę dnia 12 lipca o godz. 8-me wieczorem w lokalu p. Waniorka. Dla ważności spraw, prosi o jaknajliczniejsze przybycie.

Zarząd.

— **Nadzwyczajne miesięczne zebranie Inw. Woj. Rzplt. Polskiej w Strzałkowie** odbędzie się w niedzielę 16 lipca br. o godz 2 po południu na sali p. Baralla w Strzałkowie. O liczny udział prosi

Zarząd.

— **Baczność Hallerczycy z miasta Miłosławia i okolicy!** Zebranie Stowarzyszenia b. Hallerczyków odbędzie się w niedzielę dnia 16. bm. o godz. 1 po południu u p. Janiaka. Omawiane będą ważne sprawy dotyczące: 1. wszystkich Hallerczyków niewoli angielskiej, do których należy się jeszcze pokwitowanie, 2. sprawa kasy pośmiertnej, 3. obmówienie zabawy itd.

Zarząd Stow. b. Hallerczyków filja Miłosław.

Baczność druhowie powstańcy wojacy!

Dnia 16 lipca odchodzić będzie Polska rocznicę bitwy pod Grunwaldem. Równocześnie zaś obchodzimy święto uroczyste powrotu na łono Ojczyzny prastarej naszej dzielnicy Slaskiej. Druhowie w dniu tym musimy zaznaczyć wdzięczność naszą dla Opatrzności, iż pozwoliła dnia 14 lipca r. 1410 zgromić butnych najeźdzców Litwy i Polski a zarazem dać wyraz radości naszej, iż połączyliśmy się wreszcie z braćmi Slązakami.

Druhowie! Sąsiad zachodni wyciąga znów rękę po nieswoje dobro, wielbi na festynach Hindenburgów, Ludendorffów itd. Przez karne stawienie się w niedzielę, dnia 16 bm., okażemy temu sąsiadowi iż jesteśmy każdej chwili gotowi do powtórzenia pogromu Grunwaldzkiego o ile by mu przyszła myśl wyciągać drapieżne ręce znów po nasze ziemie.

Zatem wszyscy w szeregi do apelu. Którzy z powstańców i wojaków zdemobilizowanych dotąd nie wstąpili do towarzystwa niechaj czemprędzej to uczynią i zgłoszą się w sekretarjacie.

Kto chętny służyć Ojczyźnie, bogacz czy ubogi, bankier czy urzędnik, inteligent czy prostaczek, niechaj każdy stanie do szeregu, okaże że jesteśmy dziećmi jednej matki, gotowi służyć Ojczyznie w razie potrzeby.

Tow. b. powstańców i wojaków w Miłosławiu.
Za Zarząd: Mieczysław Czarczyński, sekr.

Wiadomości Urzędu stanu cywilnego we Wrześni

W czasie od 3 do 9 lipca 1922 r., zgłoszono 12 urodzeń: z tych: 4 z miasta i 8 ze wsi; spisano 1 zapowiedź; zgłoszono następujące zgony: dekarz Andrzej Haller z Wrześni 71 lat, Marja Mrowińska z Węgierek ½ roku, robotnik Michał Błaszka z Wrześni 36 lat, gosp. sołtys Józef Pietrzak z Małego Gutowa 66 lat, Leon Pluciński z Wrześni 3 miesiące i 9 dni, Marja Grocholewska z Wrześni ½ godziny, Janina Switała z Małego Gutowa 1 kwartał, Henryk Góral z Węgierek 6 miesięcy i 22 dni.

Tak jak w całej Polsce odbędzie się również i we WRZEŚNI
W NIEDZIELĘ, DNIA 16-GO LIPCA 1922 R.

Wielka Uroczystość

z powodu przyłączenia się G. Śląska do Polski i rocznicy pogromu Krzyżaków pod Grunwaldem

z następującym

PROGRAMEM:

1. Rano o godz. 9-tej: Msza św. dziękczynna z kazaniem i uroczystem „Te deum“. 2. Po południu o godz. 5-tej: w parku pani Hrabiny Ponińskiej uroczystość narodowa z programem: Śpiew - Tow. „Lutnia“ Przemowa - Sprawa Górn. Śląska Deklamacja - „Zachodnie kresy“ Śpiew - Tow. „Moniuszko“ Przemowa - „Grunwald“ Śpiew ogólny - „Rota“ Konopnickiej

WSTĘP na uroczystość w parku bezpłatny.

Wobec tak wielkiego święta narodowego jakiem jest dla całej Polski 16-ty lipca — dzień połączenia się Górnego Śląska po 600 letniej niewoli i męczeństwa z Macierzą, zapraszamy całe Obywatelstwo miasta i wsi na uroczystość tak ważną, aby publicznie i szczerze dać wyraz łączności i braterstwa naszego z ziemią górnośląską.

PROSIMY również wszystkie Towarzystwa, aby gremjalnie udział wzięły w nabożeństwie i uroczystości popołudniowej, a do Szan. Obywatelstwa miasta odnosimy się z prośbą o wywieszenie chorągwi w dniu 16 lipca ku uświetnieniu tej radosnej uroczystości. Licznym bardzo udziałem w uroczystościach okażmy miłość naszą do braci górnośląskich.

Komitet Obrony Kresów Zachodnich.

Czapski, prezes. Gałkowski, sekretarz. Stanisław Cichocki. Wincenty Gawęcki. Walerja Jakubowska. Ludwik Jerzykiewicz. Stanisław Konieczny. Edward Kubale. Wacław Olek. Andrzej Prądzyński. Alfr. Romanowicz. Feliks Stein. Antoni Stein.

100 maciór

częściowo pokryte sprzedam przez publiczną licytację pojedyńczo i w większ. ilościach

w sobotę, 15-go lipca

przed południem.

Dom. Radomice

p. Czerniejewo — pow. Witkowski.

Bank Młynarzy

Zachodn. Ziem Polskich

Tow. Akc.

Biura w własnym domu

Poznań, Św. Marcin 39

płaci za depozyta:

za wypow.	dziennem	7%
„ „	miesięcznem	10%
„ „	kwartalnem	12%
„ „	półrocznem	14%
„ „	rocznem	16%

Kupuję konie

w nieszczęśliwych wypadkach uszkodzone i wszelkie inne nie zdatne do pracy płacąc za nie **najw. ceny dzienne**

A. Pajzderski, Września

TELEF. 460. :::: SZKOLNA 5.

AKCJE

I-SZEJ EMISJI „TARTAKU WE WRZEŚNI“ SĄ GOTOWE I MOŻNA TAKOWE ODEBRAĆ ZA PRZEDŁOŻENIEM KWITÓW SUBSKRYPCYJNYCH W NIŻEJ PODPISANYCH BANKACH: BANK POŻYCZKOWY WE WRZEŚNI SP. ZAP. Z O. ODP. BANK KUP.-PRZEMYSŁOWY WE WRZEŚNI SP. Z. Z O. ODP.

„TARTAK WE WRZEŚNI“

TOWARZYSTWO AKCYJNE

Podczas wakacji sądowych

od 15 lipca do 15 września jest biuro moje otwarte przed południem od godziny 8-ej do 12-ej po południu od godziny 4-ej do 6-tej

W środy i soboty po poł. jest biuro zamknięte

Biuro Prawnicze - Lisiecki, Września

:-:-: ulica Poznańska 14 :-:-:

illig! Achtung! Sicher!

Der Geehrten Kundschaft der Stadt Września und Umgegend zur Kenntnis, dass ich eine erstklassige

Lackieranstalt

eröffnet habe. Ausführung von neuen Jagd- Kutsch- und Luxuswagen auch Rennovierung. Alle Lackier- u. Polsterarbeiten werden schnell u. sauber ausgef. :-: :-: Ausländische Lacke. :-: :-:

ST. RATAJCZAK :-: WRZEŚNIA

Wagenbau u. Lackieranstalt Warszawska 31

Früher Fa. Knispel.

Poszukuję posady od zaraz jako

KOWAL-MASZYNISTA

do prowadzenia młockarni lub innych maszyn par. Zgłosz. uprasza się do Administracji Oręd. Wrzes.

Tanie! Baczność! Trwałe!

Przyjmuję powozy, samochody, bryczki do

lakierowania

oraz wszel. prace w zakr. powoźnictwa wchodz. Zamówienia na nowe sztuki rozmaitego typu. Wszelkie prace wykonuje pierwszorzędnie po cenach przystępnych. Lakiery zagraniczne.

ST. RATAJCZAK :-: WRZEŚNIA

zakład powoźniczy Warszawska 31

dawniej Fa. Knispel.

Szpital Powiatowy we Wrześni potrzebuje na zimę

35000 sztuk torfu dobrej jakości

Dostawcy zechcą na powyższą dostawę zgłosić swoje warunki wraz z próbką do Wydziału Powiatowego do dnia 25-go lipca br.

Września, dnia 7-go lipca 1922 r.

Wydział Powiatowy. Charkiewicz.

Polecam na wszelkie uroczystości

znakomite drzewce

torty, lody, babki, piramidy

Ciasta

wszelkiego rodzaju wchodz. w zakres

cukiernictwa

wykonuje sumiennie

A. Ogórkiewicz

Września

w cukierni p. Jarząbka.

Kazimierz Kaliszewski

Fabryka mebli i trumien

Września :-: ulica Warszawska № 32

naprzeciw p. Kaczorowskiego

Telefon 455 poleca Telefon 455

jadalnie - sypialnie - męskie pokoje kuchnie - meble koszykowe - pojedyńcze szafy - szafonierki - łóżka angielskie - łóżka daszkowe - lustra kanapy - leżanki - stoły - krzesła Trumny z drzewa i metalu każd. wielk.

:- Proszę zważać na numer domu -:

:- Proszę zważać na numer domu -:

Zgubiono

w sobotę, dnia 1 lipca br.

legitymację wojskową

Jan Przydryga :-: Orzechowo.

Wielkop. wytwornia wyrobów gumowo-ceratowych

St. Wodniakowska :-: Ostrzeszów

Rynek 71. poleca **Telefon 25.**

CERATĘ na stoły, wóziki, meble i bryczki --- ---

Bielizną gumową na płótnie:

kołnierzyki, mankiety, przody kolorowe i białe.

Sprzedaż hurtowna. Wysyłam za zaliczką.